

**Okruhy ke státní závěrečné zkoušce z výtvarné výchovy
Studijního programu B 7505: Specializace v pedagogice
Studijního oboru 7504R235: Výtvarná výchova se zaměřením na vzdělávání
Dvouoborové studium**

Úvodní ustanovení

1. Státní zkouška z výtvarné výchovy (dále jen SZZ) se koná v souladu s Pravidly pro organizaci studia Univerzity Karlovy v Praze – Pedagogické fakulty.
2. Státní zkouška z výtvarné výchovy se zaměřením na vzdělávání 7504R235 – prezenční dvouoborové studium je ústní a koná se před komisí, jmenovanou děkanem fakulty. Složení komise upravuje SZŘ Univerzity Karlovy v Praze.
3. Státní zkouška z výtvarné výchovy se zaměřením na vzdělávání 7504R235 – prezenční dvouoborové studium má dvě části: Teorie a dějiny výtvarné kultury a Výtvarná teorie a vzdělávání
4. SZZ se koná v termínech, určených harmonogramem fakulty pro příslušný akademický rok.
5. Klasifikace SZZ se řídí podle SZŘ UK PedF v Praze. Obě části SZZ jsou klasifikovány **jednou společnou známkou**.
6. Při SZZ má student prokázat teoretické znalosti a schopnost jejich tvůrčí aplikace do současné problematiky výtvarné pedagogiky, výtvarné kultury a výtvarného umění.
7. Při státní zkoušce z výtvarné výchovy si student vylosuje dvě témata – jedno z každé části SZZ. Student má právo na promyšlení koncepce své odpovědi, popř. písemnou přípravu po dobu maximálně třiceti minut na obě vylosovaná témata.
8. S platností od SZZ konaných v letním semestru akad. roku 2009/10 může mít student/ka jako součást přípravy k SZZ libovolnou **obrazovou dokumentaci** k oběma částem otázky uloženou na elektronickém nosiči (USB) a tuto dokumentaci může využít při koncipování odpovědi na otázky, vylosované při zkoušce.
9. Pokud přinesená dokumentace k otázkám obsahuje textové soubory (tabulky, diagramy, myšlenkové mapy, výsledky výzkumu), použije je student/ka až přímo v průběhu zkoušky. V tom případě je student/ka povinen/povinna přinést doprovodnou dokumentaci na dvou elektronických nosičích.

Ve dvouoborovém studiu se zvyrazňuje prohlubující role druhého studijního předmětu, jehož interpretační pole bude očekávaně součástí studentských odpovědí. Bude kladen důraz na oborové myšlení v souvislostech s ostatními součástmi studia.

V Praze dne

Lucie Hajdušková, Ph.D.
vedoucí oddělení

Doc. ak. mal. Ivan Špirk
vedoucí katedry Vv UK Ped F v Praze

1. Část SZZ: Teorie a dějiny výtvarné kultury

SZZ v části Teorie a dějiny výtvarné kultury reprezentuje vzhled do výtvarné odborné problematiky z pohledu minulých teorií a současné vědy.

1. Teorie vzniku kultury a náboženství v pravěku
2. Antika a její kořeny, vliv na evropskou kulturu minulosti a dneška. Vizualní reference antiky ve světě kolem nás
3. Umění Keltů, doby stěhování národů a Velkomoravská říše. Inspirace a dědictví. Křesťanství na našem území
4. Centra románské kultury v Evropě a u nás
5. Evropský vrcholný středověk – evropská kulturní centra a proměny na českém území: umění doby posledních Přemyslovců a Lucemburků
6. Italská renesance a zaalpská renesance – rozdíly, česká renesance a vliv na umění minulosti a dneška. Předpolí baroka
7. Historické souvislosti kulturních proměn – Rudolfská Praha a barokní Čechy
8. Objektivní řád klasicismu, napoleonská doba v Evropě, subjektivita prožitku romantismu
9. Evropské umělecké autority 19. století a začátky moderního umění v českých zemích. Racionalita proti smyslovému objektivismu. Neevropské vlivy na podobu umění
10. Umění přelomu 19. a 20. století do konce 1. světové války – proudy, skupiny a hnutí
11. Meziválečná avantgarda, osobnosti, skupiny a hnutí v českém umění – souvislosti s proudy evropské avantgardy
12. 2. Světová válka – kultura a umění totalit; protiváha moderny; tendence v umění euroamerického kulturního prostoru po 2. světové válce
13. České výtvarné umění po 2. světové válce – umělecké tendence, skupiny jako centra svobodných tvůrčích principů. Umělecká produkce v období normalizace a alternativní kultura
14. Postmoderna a české prostředí. Pluralita názorů a návrat příběhu do umění
15. Tendence, osobnosti a autority současného umění, role uměleckých center a umění ve veřejném prostoru. Democratizace umění

Otázky nejsou uzavřeny nastudovaným výkladům i z jiných než uměleckých oborů, vedle výtvarného umění – film, literatura, kniha, písmo a typografie, divadlo, architektura a dalších, včetně vědeckých objevů, např. v archeologii, v oblasti technologií apod.

V Praze dne

Lucie Hajdušková, Ph.D.
vedoucí oddělení

Doc. ak. mal. Ivan Špirk
vedoucí katedry Vv UK Ped F v Praze

2. Část SZZ: Výtvarná teorie a vzdělávání

SZZ v části Výtvarná pedagogika reprezentuje vzhled do problematiky výtvarné kultury v souvislostech vzdělávacích koncepcí a programů v souladu s aktuálními poznatky oboru.

1. Místo, funkce a význam výtvarného umění v lidské kultuře – postavení a role výtvarné výchovy v současném systému vzdělávání
2. Výtvarný projev v souvislostech vývoje osobnosti – vznik a vývoj dětského výtvarného projevu, specifické rysy a příčiny jeho proměn, výtvarný projev dospívajících
3. Kultura a změny v estetickém, filosofickém a sociologickém pojetí pojmu. Proměny chápání pojmu „vysoká“ a „nízká“ kultura ve vazbě na současné tendence v umění. Kultivační, rozvojové a enkulturační funkce výtvarné výchovy
4. Vizuální kultura, umění, masová kultura a kýč – současné role umění a funkce obrazu
5. Vizuální gramotnost a kritické myšlení v souvislostech aktivního a kreativního přístupu ke kultuře jako celku a v souvislostech s RVP
6. Současné tendence ve výtvarné výchově – historický vývoj, teorie, proudy, osobnosti, kurikulární dokumenty
7. Metody a cíle výuky – zpracování učiva v kulturních a společenských souvislostech, vazba na RVP; tematická a metodická řada; projektová metoda
8. Mezioborové vztahy výtvarné výchovy a dalších oborů – možnosti interdisciplinarity jako východisko pro práci s námětem
9. Současné umění, proměny námětů, témat a uměleckých médií jako odraz proměn postavení člověka v současné globalizující se kultuře, technologické civilizaci a společnosti
10. Výtvarné zpracování tématu, výtvarné techniky a jiná média – obsahové souvislosti tématu a možnosti jejich výtvarného uchopení
11. Vyučování – jeho možnosti a meze. Role žáka a učitele ve vzdělávacím procesu. Vztah mezi učitelem a žákem
12. Vyučování a jeho fáze – motivace, tvorba, reflexe, hodnocení a klasifikace ve výtvarné výchově.
13. Role galerií a muzeí ve výtvarném vzdělávání – tvořivá interpretace uměleckých děl, vazba na edukační systémy, specifika edukačních programů
14. Výuka v artefietickém pojetí a osobnostně sociální stránka výtvarné výchovy. Komunikace o uměleckém zážitku jako prostředek učení
15. Výtvarná výchova v širších sociálních vazbách. Možnosti vlivu na psychický a sociální vývoj osobnosti dítěte. Komunikace s rodiči

V Praze dne

Lucie Hajdušková, Ph.D.
vedoucí oddělení

Doc. ak. mal. Ivan Špírk
vedoucí katedry Vv UK Ped F v Praze

Kritéria úspěšného vystoupení pro SZZ

Pokud k SZZ využije student/ka obrazovou dokumentaci výtvarných děl a dokumentaci realizované praxe, pak:

1. předkládá promyšlenou koncepci opřenou o adekvátní výběr obrazové dokumentace ke každému okruhu SZZ (**originální/vlastní** soubor reprodukcí)

Student/studentka:

2. student představuje kvalitní koncepci opřenou o znalost, reprezentující vhled do výtvarné odborné problematiky;
3. prokazuje základy oborového myšlení, jehož specifičností je vizuální citlivost a funkční vizuální gramotnost v následujících rovinách: odborná analýza a interpretace uměleckého díla, opřená o vědeckou literaturu a vlastní zkušenost (tj. návštěva galerií a muzeí, konkrétních výstav, workshopů, uměleckých událostí apod.) - vědeckou literaturou rozumíme primární prameny;
4. demonstruje vlastní odborný výklad na konkrétním příkladu uměleckého díla (na reprodukci vybrané v připravené obrazové dokumentaci – viz bod 1);
5. prokáže schopnost myšlení v souvislostech a vysvětlí, jakým způsobem vypovídá umělecké dílo o své době a jak se vztahuje k současnosti;
6. faktografie není cílem zkoušky, a proto student používá faktografii jako nezbytné východisko pro odbornou interpretaci;
7. používá odbornou terminologii jako základ analýzy, vysvětluje klíčové (odborné) pojmy s oporou v odborné literatuře (na kterou se odkazuje);
8. užívá spisovný jazyk, hovoří plynule a kultivovaně, vede s komisí odborný dialog, reaguje na dotazy komise.

doporučení k přípravě na SZZ:

1. soubory reprodukcí ke každé otázce doporučujeme vybírat po problémech (vztahy, vlivy, kontexty), opustit čistě faktografický či chronologicky připravený soubor;
2. výběr reprodukcí přizpůsobit časovému prostoru při zkoušce;
3. optimalizovat seznam literatury pro každou ze čtyř teoretických oblastí;
4. konzultovat pojetí přípravy okruhů SZZ s vyučujícími katedry a pečlivě vyzkoušet délku vlastní prezentace;
5. trénovat komunikační dovednosti (spisovná čeština, plynulý projev).

V Praze dne

Lucie Hajdušková, Ph.D.
vedoucí oddělení

Doc. ak. mal. Ivan Špirk
vedoucí katedry výtvarné výchovy UK Ped F v Praze